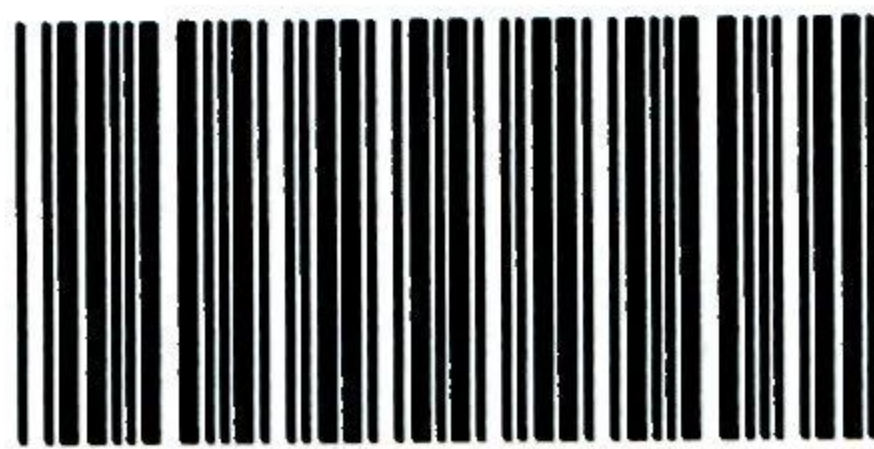

משרד הביטחון

ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

התחלת תיק

618186

מספר משלוח/תיק : 139 - 198 / 1975

תאריך המסמך המוקדם : 12.04.1972

תאריך המסמך המאוחר : 05.03.1973

סימון התיק : 34

ס ו ד י

א ג " מ / ת ו א " ר
טל" 2436
מג - 2 - 1038
אלול חשל"ב
ספט" 72

5000 (ס)

אל: מספר תח"ב 72

מסמך זה כולל 14 דפים
עותק מס' 11 מתוך 40

הנדון: ארגון מערך ה-חי"ר הסדיר - מצע לדיון
בהמשך לדיוני אג"מ בנדון :-
(1) 4/13 מה-10 אפר' 1972.
(2) 4/33 מה-26 אפר' 1972.

נחונים - המצב הנוכחי

1. במערך ה-חי"ר הסדיר 2 חט" חי"ר/חיר"מ, 3 יח" בט"ש ו-יח" סיור למשימות מיוחדות.

2. היקף המערך

- א. חט" חי"ר/חיר"מ - חט" 1, חט" 35 - 6,750 סדיר (מהם 442 קבע).
- ב. יח" ה-בט"ש - 483, 484, 424 - 1,820 סדיר (מהם 160 קבע).
- ג. יח" סיור למשימות מיוחדות - 299, 244, פלס"ר חטמ"ר 64 - 334 סדיר (מהם 26 קבע).

3. מסמך זה יעסוק בחט" חי"ר/חיר"מ וב-יח" ה-בט"ש בלבד.

ה מ ט ר ה

4. לבחון ארגון מחדש של ה-חי"ר/חיר"מ הסדיר, כדי לאפשר :-

- א. ייחוד למערך המוצנח.
- ב. ארגון יעיל, שימנע ריבוי מפקדות ובזבוז באיכות כ"א.

הנחות יסוד

- 5. ל-סד"כ צה"ל למלחמה, אין צורך בעוצבות חי"ר/חיר"מ נוספות, ויחידות ה-בט"ש דרושות רק לצורך התעסוקה המבצעית השוטפת.
- 6. ככלל, יש לשמור את כללי הארגון והמבנה הבסיסיים של יחידות ועוצבות חי"ר/חיר"מ, ולא להקים מפקדות/יחידות חי"ר לפי ארגון מיוחד.
- 7. השאיפה הינה לבטל את יח" ה-בט"ש הנוכחיות, כולן או חלקן, תוך הפניית עיקר המתנדבים לצנחנים, אשר יהוו את הכוחות המעולים העיקריים, ותוך שמירה על ההיקף הנוכחי של כ"א הסדיר.

עוהק מס' 11

אג"מ/תוא"ר

מנ-2-1038

8. כל אפשרות ארגונית חדשה, אסור שתחייב תעסוקת-יתר ניכרת של מילואים.
9. ניתן להפעיל מרבליים ע"י כל יח' ה-חי"ר/ר/חיר"מ - סדיר ומילואים - ואין צורך ביחידות מיוחדות לשם כך.

דרכי פעולה אפשריות

10. עקרונית, לצורך ניתוח, קיימות האפשרויות הבאות :-
- א. חט' מצומצמת - ביטול 3 גד' ה-בט"ש, הקמת חט' חיר"מ מצומצמת בפיקוד הדרום, כ-חט' נוטפת ל-סד"כ, הנשענת על מפקדה קיימת (מפק' מרחב 275).
- ב. חט' מלאה - ביטול 3 גד' ה-בט"ש, הקמת חט' חיר"מ מלאה, שעיקרה סדיר, עם השלמות בחקן א', בפיקוד הדרום, הנשענת על מפח"ט 63 (כאשר מפק' חט' 247/317 תקבע כמפקדה לבקעת-הירדן).
- ג. השארת גד' בט"ש בפיקוד הדרום ותגבור חטיבות - ביטול 2 גד' ה-בט"ש בפיקודים צפון ומרכז, השארת גד' בט"ש בפיקוד הדרום ותגבור חט' 1 ב-3 פל' ו-חט' 35 ב-4 פל'.
- ד. השארת גד' בט"ש בפיקוד הדרום ותגבור חטיבות ופיקודים - ביטול 2 גד' ה-בט"ש בפיקודים צפון ומרכז, השארת גד' בט"ש בפיקוד הדרום ותגבור חט' 1 ב-2 פל' ו-חט' 35 ב-4 פל'. בכל-אחד משני הפיקודים (צפון ומרכז) חשאר פל' בט"ש מוקטנת.
- ה. גד' בט"ש בפיקוד הדרום, גד' חיר"מ רביעי ב-חט' 35 ותגבור אחת ה-חט' - ביטול 2 גד' בט"ש בפיקודים צפון ומרכז, השארת גד' בט"ש בפיקוד הדרום, הקמת גד' חיר"מ רביעי ב-חט' 35 ותגבור חט' 35 או חט' 1 ב-2 פל'.
- ו. השארת המצב הארגוני הקיים - תוך ביטול מעמד ההתנדבות ל-יח' ה-בט"ש.
11. בכל האפשרויות, נבחנת האפשרות לארגן את ביה"ס ל-מ"כים של חט' 35 (ביה"ס ל-מ"כים 450) כ-גד' ב-סד"כ.

עוֹחַק מִס' \

אג"מ/תוא"ר

מנ-2-1038

12. פירוט האפשרויות ועלותן

מס' סד'	מהות האפשרות	פירוט האפשרות	כ"א סדיר ומילואים	עלות (ב-ל"י)		הערות
				השקעות יסוד	שנת שוטף	
	א	ב	ג	ד	ה	ו
1	א' חט' חיר"מ מצומצמת בסדיר בלבד, בנוסף ל-סד"כ.	(1) ביטול 3 גד' ה-בט"ש. (2) הרכב ה-חט' א) מפח"ט ו-פל' קשר יהיו על-בסיס מפק' מרחב 275. ב) 2 גד' חיר"מ. (3) הכשרה בסיסית א) טירונים - ב-גא"ח 35 (תוספת פל' טירונים). ב) מ"כים - ב-ביה"ס ל-מ"כים 450 (תוספת 2 פל').	(1) בסדיר - חסכון :- 61 קבע. 36 חובה. (2) במילואים - חסכון :- 20,000 ימים לשנה לתעסוקה מבצעת.	תוספת - 5,749,000 (*)	חסכון - 1,169,000	(1) לא תהיינה ל-חט' זו השלמות נוספות בסדיר או במילואים. (2) בתעסוקה המבצעת ייקבע סבב חט' (1, 35, 275). (3) (*) נכלל בחשבון זה חסכון בהצטיידות בהיקף של 1,800,000.
2	ב' חט' חיר"מ מלאה - בסדיר ובמילואים - כ-חט' במסגרת ה-סד"כ.	(1) ביטול 3 גד' ה-בט"ש. (2) הרכב ה-חט' א) מפח"ט - מפח"ט 63. ב) פל' קשר - תתבסס על מפק' מרחב 275. ג) 2 גד' חיר"מ. ד) השלמות בתקן א' - גד' חיר"מ 48 (מילואים) ו-יח' חטיבתיות מ-חט' 63. (3) הכשרה בסיסית - טירונים ו-מ"כים - כמו באפשרות א'. (4) שינויים נוספים א) ביטול מפק' מרחב 275. ב) מפח"ט 247/317 תקבע כמפקדה בבקעת-הירדן, ותבוטל פל' הקשר של חט' זו שבחקן א'.	(1) בסדיר - חסכון :- 66 קבע. 41 חובה. (2) במילואים - חסכון :- 20,000 ימים לשנה לתעסוקה מבצעת.	תוספת - 3,982,000 (*)	תוספת - 689,000	(1) 3 גד' חיר"ר (בה"ד 1, נח"ל 906 ו-902) ישארו ללא מסגרת-גג חטיבתית. (2) בתעסוקה המבצעת ייקבע סבב חט' (1, 35, 63). (3) (*) נכלל בחשבון זה חסכון בהצטיידות בהיקף של 2,848,000.

עו תק מס' 11
אג"מ/תוא"ר
מנ-2-1038

ה ע ר ו ת	עלות (ב-ל"י)		כ"א סדיר ומילואים	פירוט האפשרות	מהות האפשרות	מס' סד'
	שנתי שופף	השקעות יסוד				
ו	ה	ד	ג	ב	א	
(1) גד' בט"ש בפיקוד הדרום, ללא מעמד של התנדבות. (2) קליטת הפלוגות הנוספות בגדודים ללא בינוי נוסף. (3) (*) ע"מ לאפשר שלימות בארגון ב-גד' חט" 1 (באם יוחלט), יהיה צורך להוסיף פלוגה ל-חט" 1; המשמעות - תוספת 169 חובה ו-4 קבע, פחות 30,000 ימי מילואים לשנה לתעסוקה מבצעית. (4) לא יוקם מחנה גדודי נוסף (באפשרות ה'). (5) (***) ע"מ לאפשר שלימות בארגון הגדודים, יהיה צורך להוסיף פלוגה ל-חט" 1 או 35; המשמעות - תוספת כ"א של 132-169 חובה ו-3-4 קבע, פחות 30,000 ימי מילואים לשנה לתעסוקה מבצעית.	חסכון - 2,600,000	חסכון - 2,567,000	(1) בסדיר חסכון - 75 קבע. תוספת - 24 חובה. (2) במילואים - תוספת :- כ-100,000 ימים לשנה לתעסוקה מבצעית.	(1) ביטול 2 גד' בט"ש בפיקודים הצפון והמרכז. (2) השארת גד' בט"ש בפיקוד הדרום. (3) תגבור חט" קיימות (1, 35) ב-7 פל' - 3 פל' ל-חט" 1 (פל' לגדוד) ו-4 פל' ל-חט" 35 (2 פל' לגדוד). (4) הכשרה בסיסית - טירונים ו-מ"כים - בבסיסים קיימים (ב-חט" 1 ו-35 וב-יח" 424).	ג' השארת גד' בט"ש בפיקוד הדרום ותגבור חט"ו.	3
(1) לא יוקם מחנה גדודי נוסף (באפשרות ה'). (2) (***) ע"מ לאפשר שלימות בארגון הגדודים, יהיה צורך להוסיף פלוגה ל-חט" 1 או 35; המשמעות - תוספת כ"א של 132-169 חובה ו-3-4 קבע, פחות 30,000 ימי מילואים לשנה לתעסוקה מבצעית.	חסכון - 1,804,000	חסכון - 1,424,000	(1) בסדיר - חסכון :- 73 קבע ו-43 חובה. (2) במילואים - תוספת :- כ-130,000 ימים לשנה לתעסוקה מבצעית (*).	(1) ביטול 2 גד' בט"ש בפיקודים הצפון והמרכז. (2) השארת גד' בט"ש בפיקוד הדרום. (3) תגבור חט" קיימות (1, 35) ב-6 פל' - 2 פל' ל-חט" 1 (*). (4) פל' בט"ש (מוקטנת) בפיקוד הצפון ובפיקוד המרכז. (5) הכשרה בסיסית - טירונים ו-מ"כים - בבסיסים קיימים (ב-חט" 1 ו-35 וב-יח" 424).	ד' השארת גד' בט"ש בדרום ותגבור חט"ו והפיקודים.	4
(1) לא יוקם מחנה גדודי נוסף (באפשרות ה'). (2) (***) ע"מ לאפשר שלימות בארגון הגדודים, יהיה צורך להוסיף פלוגה ל-חט" 1 או 35; המשמעות - תוספת כ"א של 132-169 חובה ו-3-4 קבע, פחות 30,000 ימי מילואים לשנה לתעסוקה מבצעית.	חסכון - 561,000	חסכון - 840,000	(1) בסדיר (א) תגבור ל-חט" 1 חסכון - 52 קבע. תוספת - 80 חובה. (ב) תגבור ל-חט" 35 חסכון - 45 קבע. תוספת - 36 חובה. (2) במילואים - תוספת :- כ-115,000 ימים לשנה לתעסוקה מבצעית (**).	(1) ביטול 2 גד' בט"ש בפיקודים הצפון והמרכז. (2) השארת גד' בט"ש בפיקוד הדרום. (3) הקמת גד' חיר"מ רביעי ב-חט" 35. (4) תגבור גד' חט" 1 או 35 ב-2 פל' (**). (5) הכשרה בסיסית - טירונים ו-מ"כים - כמו באפשרויות ג' ו-ד' - מחייב תוספת תקורה פלוגתית ל-בא"ח.	ה' גד' בט"ש בפיקוד הדרום, גד' חיר"מ רביעי ב-חט" 35.	5

עוהק מס' 11

אג"מ/תוא"ר

מנ-2-1038

ה ת נ ד ב ו ת

13. כללי

א. כ-יח' התנדבות, לצורך מסמך זה, הוגדרו יח' שכל המשרתים בהן מתנדבים; ובהנחה ש-יח' אלה יש לקיים לנושאים שיש בהם תנאי שירות הכרוכים בסיכון מיוחד, אתגר, והמחייבים רמה גבוהה במיוחד, אשר ניתן להשיגה רק ע"י התנדבות.

ב. סה"כ חקני כ"א סדיר ב-יח' ההתנדבות - 6,000, בחלוקה הבאה :-

(	-	זרוע האויר - צוותות-אויר	(
1,000	(	זרוע הים - צוללנים, צוללים, שייטת 13	(
5,000	-	כוחות היבשה (*)	(
3,000	-	מערך מוצנח	(
1,800	-	יח' בט"ש	(
200	-	יח' 269	(

(*) (1) לאור ההגדרות בסעיף 13, לא נכלל ה-נח"ל במסמך זה.

(2) בנוסף ל-נ"ל, נקבע, לצורך מסמך זה, שלסיירות גולני ושריון ייקבע מעמד של התנדבות; התוספת למערך היא כ-200 חקנים.

ג. היקף המתנדבים השנתי עמד בשנת 1971 על כ-7,400, מול צרכים של כ-2,300.

14. ההתנדבות במערך המוצנח ו-יח' ה-בט"ש

א. אל מערך זה מופנים מדי-שנה כ-4,700 מתנדבים, ע"מ למלא צרכים של כ-1,600 לשנה (900 למערך המוצנח ו-700 ל-יח' ה-בט"ש).

ב. בשלוש השנים האחרונות, חלה ירידה בהיקף המתנדבים לצנחנים, כאשר, במקביל, עלה היקף המתנדבים ל-יח' ה-בט"ש. עד פבר' 1972, לא הייתה לכך השפעה מוחשית (כמותית או איכותית), אלא השפעה מורלית; לראשונה, בגיוס פבר' 1972, לא ניתן היה למלא הצרכים המתוכננים עבור הצנחנים.

11
 עותק מס' 11

אג"מ/תוא"ר

מנ-2-1038

15. השפעת אפשרויות הארגון על מערך ההתנדבות

- א. בכל אפשרויות הארגון, יבוטל מעמד יח' ה-בט"ש כ-יח' מתנדבות, ובכך יושם-דגש על ייחוד חיר"מ, כיעד התנדבות ב-צה"ל.
- ב. מתוך סה"כ כ-6,200 חקני כ"א בסדיר, שבכלל יח' ההתנדבות ב-צה"ל (וכ-5,000 חקנים במערך המוצנח כ-נ"ל) יקטן מספר החקנים באפשרויות השונות, כלהלן :-
- (1) באפשרויות ג', ד' ו-ה' (בתגבור חט' 1) - בכ-1,300 חקני כ"א בסדיר, שהם כ-21%.
- (2) באפשרויות ו' (ביטול מעמד ההתנדבות ל-יח' ה-בט"ש) - בכ-1,800 חקני כ"א בסדיר, שהם כ-29%.
- ג. הקטנת מספר החקנים (למתנדבים) משמעותה :-

(1) יתרונות

- (א) הגדלת מרחב המיון, וכפועל-יוצא גם הגדלת איכות כ"א המופנה ל-יח' המתנדבות.
- (ב) ייחוד-יתר של מערך יח' ההתנדבות והגדלת ערכו.
- (2) מגבלות - הקטנת מספר מקומות השירות בהם ניתנת האפשרות למתגייסים לשרת ב-יח' התנדבות.

איכות

16. אל המערך המוצנח ו-יח' ה-בט"ש, בארגון הנוכחי, מופנה כ"א באיכויות הבאות :-

א. איכות גבוהה - 2,884.

ב. איכות בינונית - 824.

17. בכל אפשרויות הארגון המוצגות, אין השפעה מכרעת על נתוני ההיקף האיכותיים.

עוהק מס' 11

אג"מ/תוא"ר
מנ-2-1038

ניתוח האפשרויות

18. אפשרות א'

א. יתרונות

- (1) משמעותית, מבחינת ייחוד המערך המוצנח, בכך שנוספת חס' חיר"מ שניה למערך הסדיר.
- (2) נשמר היקף היחידות אליהן ניתן יהיה להפנות פוטנציאל המתנדבים.
- (3) מקנה עצמאות-יתר לפיקוד הדרום.
- (4) חסכונית בימי מילואים ובהצטיידות.

ב. מגבלות

- (1) עוצבת חיר"מ מעל ל-סד"כ המתוכנן, שארגונה אינו-תואם את תורת הארגון של צה"ל.
- (2) אפשרות יקרה בבינוי (מפח"ט, בעיקר).

19. אפשרות ב'

א. יתרונות

- (1) משמעותית, מבחינת ייחוד המערך המוצנח, בכך שנוספת חס' חיר"מ שניה ל-סד"כ.
- (2) נשמר היקף היחידות אליהן ניתן יהיה להפנות פוטנציאל המתנדבים.
- (3) שלימות בארגון.
- (4) חסכון ב-מפח"ט וב-פל' קשר (בחזק א') - יחסית לאפשרות א'.
- (5) מקנה עצמאות מירבית (לעומת אפשרות א') לפיקוד הדרום.
- (6) חסכונית בימי מילואים ובהצטיידות.

ב. מגבלות

- (1) 3 גד' חיר"ר (נח"ל 902 ו-906 ו-בה"ד 1) מה-סד"כ החביר ל-חס' 63. ישארו ללא מסגרת-גג חטיבתית.
- (2) הכבדה על התקציב השוטף, ע"י תוספת חס' סדירה ל-סד"כ.
- (3) אפשרות יקרה בבינוי (מפח' חס', בעיקר).

עו"ת מס' 11

אג"מ/תוא"ר

מנ-2-1038

20. אפשרויות ג' ו-ד'

א. יתרונות

- (1) מגבירות את פוטנציאל הפלוגות המבצעיות ב-חט' הקיימות.
- (2) חסכוניות בבינוי (לעומת אפשרויות א' ו-ב').
- (3) חסכוניות בתקורות.

ב. מגבלות

- (1) אינן מוסיפות עצמאות לפיקוד הדרום, ופוגעות בגמישות הקיימת בפיקודים הצפון והמרכז.
- (2) מקטינות את היקף ויחידות ההתנדבות.
- (3) מחייבות תוספת ניכרת בימי מילואים.
- (4) באפשרות ד' - קיימת אי-זהות בהיקף הפלוגות בגדודים.

21. אפשרות ה'

א. יתרונות

- (1) מגבירה אפשרויות התפעול המבצעי של חט' 35.
- (2) חסכונית בבינוי (לעומת אפשרויות א' ו-ב').

ב. מגבלות

- (1) אינה מוסיפה עצמאות לפיקוד הדרום, ופוגעת בגמישות הקיימת.
- (2) מקטינה את היקף ויחידות ההתנדבות.
- (3) מחייבת תוספת ניכרת בימי מילואים.
- (4) קיים אי-זהות בהיקף הפלוגות בגדודים.
- (5) חט' 35 בת 4 גד' בסדיר - משמעות בשליטה ובארגון.

22. אפשרות ו'

א. יתרונות

- (1) משמעותית, מבחינת ייחוד המערך המוצנח.
- (2) מניעת זעזועים ארגוניים.

ב. מגבלות

- (1) ללא מעמד התנדבות תוסל-בספק באפשרות זו לקיים את יח' ה-בט"ש כגוף עצמאי, וקיימת סכנה להתנוונותן במשך-הזמן.
- (2) אינה-עונה למטרות והנחות היסוד שהוצגו להצעת הארגון.

עוֹתָק מִס' /

אג"מ/תוא"ר

מנ-2-1038

ארגון ביה"ס ל-מ"כים 450 כ-גד' ב-סד"כ

23. קיימות שתי אפשרויות לארגון ביה"ס ל-מ"כים כ-גד' ב-סד"כ :-

- א. אפשרות א' - לאלתר גדוד לשעת חירום, כמוצע ע"י פיקוד המרכז; להצעה זו איך משמעות תקציבית, אלא בתחום כ"א (20 תקני חובה).
- ב. אפשרות ב' - להקים את ביה"ס ל-מ"כים כ-גד' ב-סד"כ הסדיר (כמו גד' 17), כאשר פל' מסייעת והשלמות לפלוגת מפקדה בתקן א'.
- ג. המשמעות לאפשרות ב'

(1) תקציב

- א) להצטיידות - בהיקף של 1,873,000 ל"י.
 - ב) לבינוי (ימ"ח פל' מסייעת והשלמות) - כ-50,000 ל"י.
- (2) את הארגון המוצע סביר לבצע רק באפשרויות ג' ו-ד', מאחר וביתר האפשרויות תהיה פגיעה ביחיד גד' ה-חט' (2 פל' בלבד בגדוד).
- (3) באפשרות ה' - יוצרו קשיי שליטה של ה-מפח"ט (5 גד' חיר"מ בחטיבה).

ס י כ ו ם

24. את ההתארגנות מחדש ניתן יהיה להתחיל בביצוע חוץ כ-4 חודשים מהחלטה, ואף פחות מכך, כאשר, ככלל, מוצע שמסגרות תעבורנה, או תבוטלנה, וכבר מהמחזור הקרוב. תופסק ההתנדבות ל-יח' ה-בט"ש, שיועברו, ויוחל לתגברן בתגבורת רגילה.

25. מוצע לקיים דיון, כאשר יש לקבל החלטה לגבי :-

- א. האפשרויות, כמוצע לעיל.
- ב. ביה"ס ל-מ"כים של חט' 35 (יח' 450) כ-גד' ב-סד"כ.

לוטה - נספח א' - נתונים נוספים.

נספח ב' - פירוט העלות.

יעקב אלעזרי, תא"ל
ראש אג"מ / תוא"ר

אב/פש

עוֹתָק מִס' 11

נִסְפָח א'
אג"מ/תוא"ר
מנ-2-1038

נְחוּנִים נּוֹסְפִים

1. כיום במערך הסדיר - 2 חט"ח/ר/חיר"מ, 3 יח"ב בט"ש ו-יח"ס סיור למשימות מיוחדות, המאורגנות כלהלן :-

מס' סד'	פיקוד	חט"ח/ר/חיר"מ		יח"ב בט"ש		יח"ס סיור למשימות מיוחדות	סה"כ בחתך פיקודי
		הארגון	כ"א	הארגון	כ"א		
	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
1	<u>הצפון</u>	חט"ח/ר/חיר"מ 1, בהרכב :- (1) מפח"ט, פל"קשר. (2) 3 גד"ח/ר. (3) גד"ב ביה"ס ל-מ"כים. (4) בא"ח. (5) פלס"ר.	3,617 סדיר (מהם 216 קבע)	גד"ב בט"ש 483, בהרכב: (1) 4 פל"ק מבצעות. (2) 1 פל"ק טירונים.	600 סדיר (מהם 57 קבע)	פל"ק סיור 244.	81 סדיר (מהם 7 קבע)
2	<u>המרכז</u>	חט"ח/ר/חיר"מ 35, בהרכב :- (1) מפח"ט, פל"קשר. (2) 3 גד"ח/ר. (3) ביה"ס ל-מ"כים. (4) בא"ח. (5) פלס"ר. (6) פל"ק חה"נ.	3,133 סדיר (מהם 226 קבע)	גד"ב בט"ש 484, בהרכב: (1) 4 פל"ק מבצעות. (2) 1 פל"ק טירונים.	569 סדיר (מהם 48 קבע)	פל"ק סיור חט"מ 64 (סיירת חופים).	57 סדיר (מהם 4 קבע)
3	<u>הדרום</u>	-	-	גד"ב בט"ש 424, בהרכב: (1) 4 פל"ק מבצעות. (2) 2 פל"ק טירונים.	651 סדיר (מהם 55 קבע)	פל"ק סיור 299 (משמרות בסיני).	196 סדיר (מהם 15 קבע)
4	<u>סה"כ</u>		6,750 סדיר (מהם 442 קבע)		1,820 סדיר (מהם 160 קבע)		334 סדיר (מהם 26 קבע)

2. סה"כ ב-חט"ח/ר/חיר"מ ו-יח"ב בט"ש (ללא יח"ס סיור משימתיות) - 8,570 סדיר (מהם 602 קבע).

עוֹתָק מִס' 11
נִסְפָח א'
אג"מ/תוא"ר
מנ-2-1038

3. נתוני העלות

א. כ"א

- (1) בכל האפשרויות, נשמר העיקרון של העמידה בהיקף הנוכחי של כ"א הסדיר.
- (2) באפשרויות ד' ו-ה' נראה, ש-ע"מ לשמור על שלימות הארגון, יהיה צורך להוסיף פל' אחת לפחות (אפשרות ד' - ל-חט' 1 ואפשרות ה' - ל-חט' 1 או 35), גם אם מחחיבת מכך תוספת כ"א, בהיקף פלוגתי (יקטין, במקביל, אחימי המילואים המושקעים בחטוקה) - ראה עמ' 4, סעיפים 5,4.

ב. הצטיידות

- (1) למרות שמוצג הערך הכספי בסעיף ההצטיידות - ב-צל"מ ובציוד כללי - יש להניח, שהחסכונות המוצגים משמעותיים רק בראיה-כוללת של "אופק", כיוון שבשל הפערים הגדולים, לא ניתן יהיה להציגם כחסכון בחציב שניתן להשתמש בו בשנים 1972, 1973 ואף 1974.
- (2) החציב שיורגש מוחשית מיד הוא הערך הכספי של רכב בחנועה.

ג. בינוי

- (1) חציב לבינוי עבור פל' הנקלטות ב-גד' קיימים (אפשרויות ג', ד', ה') לא הובא בחשבון, מכיוון שלדעת הפיקודים המרחביים ו-אג"מ/תוא"ר אין בו צורך.
- (2) בינוי ל-חט' השלישית בפיקוד הדרום, באפשרויות א' ו-ב' :-
 - (א) מתוכנן מחנה אחד (של יח' 424 במשמר-הנגב), עבור 2 ה-גד' (גם הוא יהיה ריק מרבית ימות השנה) לשיפורו דרוש - 600,000 ל"י (מהם 200,000 בשלב א').
 - (ב) מפק' החטיבה מתוכננת באל-עריש למחנה הקיים (מחנה נפת סיני לשעבר) בחציב של 4,000,000 ל"י (מהם 1,970,000 בשלב א').
 - (ג) הגדלת ה-בא"ח ו-ביה"ס ל-מ"כים ב-פל' נוספות, תחייב בינוי בהיקף של 1,700,000 ל"י.
 - (ד) באפשרות ב' - ימ"חים (גד' חיר"מ 48, יח' חט') על-בסיס ימ"חים של חט' 63 הנוכחיים ובמקום פריסתם הנוכחי - ללא שינוי.

- (3) באפשרות ה' - לא יוקם מחנה גדודי עבור הגדוד הרביעי ב-חט' 35; בינוי מחנה גדודי חדש, פירושו - עלות כ-7,000,000 ל"י (בינוי, קשר, הצטיידות). יושחת על המחנות הגדודיים הקיימים, שגם הם ריקים מרבית ימות השנה.

עוֹתָק מִס' מ

נִסְפָח א'

אג"מ/תוא"ר

מנ-2-1038

4. הכשרה ואימונים

- א. באפשרות א' - חוכנן אימון יחידתי בלבד - עד לרמת הגדוד.
- ב. באפשרות ב' - אימון מלא, במקובל לגבי חס' חיר"מ סדירה (עם השלמות מילואים, כולל אימון עוצבתי).
- ג. באפשרויות ג', ד', ה' - בהן מתוגברים גד' קיימים בפלוגות, יהיה, כפי-הנראה, צורך בתוספות מסויימות בתקציב האימונים, אותן יש לאתר בנפרד.
- ד. הפעלת מרבלים
- (1) בהתאם למוצע ע"י אג"מ/מה"ד, יעבור כל מערך ה-חיר"ר/חיר"מ הסדיר אימון בהפעלת מרבלים (כ-500,000 ל"י).
- (2) נראה שניתן להכשיר 4-5 פל' סדירות בלבד, ועוד 17 פל' מילואים - מותאם להיקף הפעלת המרבלים.

ה. הצנחות

- (1) באפשרויות א' ו-ב' (בהיות ה-חס' חיר"מ), יהיה צורך להוסיף מדי-שנה כ-5,000 - 8,000 הצנחות (אומדן אג"מ/מה"ד) מעבר למבוצע עתה, זאת במידה ולא יחול שינוי בעקרונות ובמקדמים הנוכחיים.
- (2) החקציב לא יעלה על 100,000 ל"י - אולם יהיה מותנה בכושר ח"א ו-יח' ארגון הטסה; לכך יש לבצע בדיקת מטה נפרדת.

ו. הכשרת הטירון וה-מ"כ

- (1) ככלל, לא יחול שינוי במסלול ובשיטת ההכשרה.
- (2) באפשרויות א' ו-ב' - תחבסס ההכשרה על בסיס הטירונים ו-ב"ה"ס ל-מ"כים של חס' 35, שתוגברו בהתאם.
- (3) באפשרויות ג', ד' ו-ה' - תבוצע ההכשרה בבסיסי הטירונים וה-מ"כים הקיימים ב-חס' 1, 35 ו-יח' 424, כאשר באפשרות ה' יתוגבר ה-בא"ח בהתאם.

פירוט העלות
(ב-ל"י)

עוהק מס

נספח ב

אג"מ/תוא"ר

מנ-2-1038

מס' סד'	המשעויות בתחום	אפשרות א'		אפשרות ב'		אפשרות ג'		אפשרות ד'		אפשרות ה'	
		תוספת	חסכון	תוספת	חסכון	תוספת	חסכון	תוספת	חסכון	תוספת	חסכון
	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא
1	ימי מילואים.		90,000 (20,000 ימי מילואים)		90,000 (20,000 ימי מילואים)	450,000 (100,000 ימי מילואים)		585,000 (130,000 ימי מילואים)		518,000 (115,000 ימי מילואים)	
2	כ"א - חובה קבע.		36 איש. 61 איש. 1,202,000		41 איש. 66 איש. 1,300,000	24 איש. 75 איש. 1,978,000		43 איש. 73 איש. 1,438,000		80 איש. 52 איש. 1,024,000	
3	אימונים (שנתי שוטף).	1,890,000		3,680,000		500,000		500,000		1,290,000	
4	בינוי.	6,325,000		6,325,000						225,000	
5	קשר קווי.	505,000		505,000							
6	רכב ו-זחל"מים רכישה אחזקה שנחית.	1,391,000 1,767,000		1,803,000 1,601,000		1,686,000 1,572,000		1,419,000 1,451,000		1,107,000 1,345,000	
7	הצטיידות (פרט לרכב).	310,000		1,045,000		881,000		5,000		42,000	
8	סה"כ (ב-ל"י).	תוספת השקעות יסוד	5,749,000	תוספת השקעות יסוד	3,982,000	חסכון השקעות יסוד	2,567,000	חסכון השקעות יסוד	1,424,000	חסכון השקעות יסוד	840,000
		חסכון שנתי שוטף	1,169,000	תוספת שנתי שוטף	689,000	חסכון שנתי שוטף	2,600,000	חסכון שנתי שוטף	1,804,000	חסכון שנתי שוטף	561,000

- הערות
- ימי מילואים - לא נלקחו-בחשבון תשלומי תגמולים למשרתי מילואים, אלא הוצאות אחזקתם בלבד.
 - כ"א חובה - לא חושבו משעויות תקציביות, בהנחה שב-סה"כ היקף כ"א ב-צה"ל לא ישחנה.
 - כ"א קבע - נלקח-בחשבון, בחישוב העלות, למרות שבטוח הקצר, שנת 1972, לא חהיה לשינויים השלכה תקציבית מיידית.
 - בינוי - החקציבים שבהערכה מהווים אומדנים למחנות לפי הערכת מטכ"ל/אג"מ, ניתן להסתפק בהיקף של כ-5,6 מיליון ל"י באפשרויות א' ו-ב'.
 - רכב - לא נלקחו-בחשבון ההשלכות על תקציב התעסוקה, מחוסר נתונים מלאים.

א ג " מ / ת ו א " ר
2436 סל'
2692 - 2 - מנ
אלול חשל"ב
72 ספט

אל: מסכת חגיגה

מסמך זה כולל 5 דפים
עוחק מס' 11 מחוך 40

הנדון: יעוד חיל-הרגלים
סיכום דיון אג"מ מס' 7/2, סעיף 5 ב'.

כ ל י

1. כרקע לקבלת החלטות ארגוניות, בנושא מערך ה-חי"ר, מוצג להלן יעוד והרכב מערך ה-חי"ר.
2. חיל-הרגלים הוא חלק אינטגרלי במרכיבי העוצמה של כוחות היבשה; את יעודו ומשימותיו של החיל יש, לכן, לראות כנגזרות מהיעוד הכולל של זרוע היבשה.

הגדרת היעוד והמשימות

3. חיל-הרגלים ישתלב במסגרת הדרג המסותר של כוחות היבשה בכיבוש שטחים, בהגנה עליהם ובהשמדת כוחות האויב.
4. יעוד זה יבוצע ע"י חיל-הרגלים במשימות הבאות :-

- א. התקפה.
- ב. הגנה.
- ג. אבטחה.
- ד. התקדמות ורדיפה.
- ה. גייסות מהפיים.
- ו. מבצעים מיוחדים.
- ז. שליטה בשטחים כבושים.
- ח. בטחון שוטף.

עוהק מס' 11

אג"מ/תוא"ר

מנ-2-2692

הרכב מערך ה-חי"ר, לסוגיו

5. המגבלות האיכותיות והכמותיות ב-כ"א, בחקציב ובאמצעים אינן מאפשרות להשיג את המודל האידיאלי, בו מירב מערך ה-חי"ר הינו רב-תכליתי, מאויש בגילאים צעירים, מנוייד ע"ג זחל"מים/נגמ"שים, ובהיטס, וחמוש בנשק חדיש; על-כן, יופנו המשאבים למערך בסדר-קדימויות נהון.

6. סדר-הקדימויות מאפשר ארגון בקבוצות איכות, שיבטיחו מיצוי הפוטנציאל העומד לרשותינו, למילוי יעוד משימות, בהתאם לסדר-הקדימה, כלהלן :-

- א. חי"ר מעולה - חט" היר"מ - בסדיר ובמילואים.
- ב. חי"ר ממוכן - חט" ממוכנות שבאוגדות.
- ג. חי"ר מרחבי - חטמ"רים.
- ד. חי"מ - במסגרת מפקדות המחוזות וה-חטמ"רים.

7. האיפיונים לקבוצות אלה

א. חי"ר מעולה/היר"מ

- (1) היקף ה-סד"כ המתוכנן הינו 3 חט" היר"מ - בסדיר ובמילואים, מטפר התואם את הצרכים, כפי שאותרו במתאר המלחמה ל"אופק א".
- (2) חט" ה-היר"מ ישחלבו בכל משימות ה-חי"ר, כולל משימות הכרוכות בבנין בהיטס, או בהישט, בעורף האויב, וכן למשימות קרקעיות, המחייבות כוח מובחר.
- (3) כושר ההיטס שיעמוד לרשותינו יאפשר בנין כוחות מוטסים, או מוצנחים, בעורף האויב, למשימות בהן תבוא לידי-ביטוי הלוחמה הרגלית, ומבלי שחחאפשר לוחמה ממוכנת, כולל הטסת אמצעי ניווד לכוחות אלה, בסיוע בלבד.
- (4) איפיונה של קבוצה זו - מתנדבים, גילאים צעירים, מצויידת בנשק וציוד חדיש, כולל נשק נ"ט חדיש; על-מנת לאפשר הפעלה קרקעית, מנויידת, של חלק מהכוח (בלבד), יוקם עבורו מאגר זחל"מים.

עוהק מס' ו)

אג"מ/תוא"ר

מנ-2-2692

ב. ה-חי"ר הממוכן - ה-חט" הממוכנות :-

- 1) היקפן - 7 חט" בשנות "אופק א" (בהחאס למספר האוגדות הקבועות).
- 2) יבצעו את כל משימות ה-חי"ר, במסגרת האוגדה המשוריינת, בלחימה רגלית או רכובה, פרט למשימות מוטסות (כיעוד).
- 3) איפיונה של קבוצה זו - גילאים צעירים, מצויידת בנשק ובציוד חדיש וממונעת ע"ג זחל"מים/נגמ"שים.

ג. חי"ר מרחבי

- 1) בקטגוריה זו תופענה 4 חט" חי"ר/מרחב מילואים, שברבות שנות "אופק א" יצטמצם מספרן ל-2-3, עקב הסבתן מ-חי"ר ל-חי"ר ממוכן באוגדות הקבועות.
- 2) יופעלו למשימות התקפה מוגבלות (יעדים משניים) ולמשימות הגנה בגזרה משנית.
- 3) איפיונה של קבוצה זו - גילאים צעירים יחסית (חלקם מפליטת חט" ה-חי"ר"מ ושלב ב'), נשק וציוד הקיים בה עתה, וכן שיפלט ממערך ה-חי"ר המעולה.

ד. חי"מ - מערך זה יופיע במסגרת מחוזות צה"ל, ואיפיונו - גילאים מבוגרים, נשק וציוד מקובל, המצוי בו עתה. יופעל למשימות אבטחה, ו/או עיבוי מערך הגנה, במרחבים בתחומי הקו-הירוק (בגזרות משניות).

8. כפועל-יוצא מהחלטות בניין ה-סד"כ, כפי שנקבעו בעבר, וכן כתוצאה מתנאי הבטחון השוטף, קיימות במערך הסדיר חט" גולני (1) ו-חט" הבקעה (63), שתיהן תופענה בקטגוריה של ה-חי"ר המעולה/הממוכן, כל עוד הן קיימות. איפיונן - גילאים צעירים, נשק חדיש וללא ניוד אורגני; ניודן יושחח על זחל"מים שבמאגר, ו/או הליקופטרים לפעולות מוטסות ומיוחדות.

9. שינויים שיחולו בתנאי הבטחון השוטף בשנות "אופק א"/"אופק", אם יתפתחו כאלה, יאפשרו ביטולן של עוצבות אלה, והן תעלמנה מנוף סד"כ חיל-הרגלים. במערך הסדיר תשאר לפחות חט" חיר"מ אחת, הדרושה לבניין המערך, הזנתו ופיתוחו ולקידום סטנדרטים בלחימת חי"ר.

11 עותק מס' 11

אג"מ/תוא"ר

מנ-2-2692

10. קבוצת ה-חי"ר המרחבי (חטמ"רים) :-

- א. ארגון אפשרי, כבמסגרת הנוכחית, המקנה גמישות בעצם-קיומן של מפקדות חט" ה-חי"ר, נוסף למפקדה המרחבית. ניתן גם להשתית הארגון על ביטול מפק' חטיבות ה-חי"ר ושילוב גדודי ה-חי"ר במסגרת מחוזות, כאשר מפק' המחוז מהווה את הגורם השולט בגזרה נתונה ולרשותה סד"כ של גד' חי"מ ו-חי"ר.
- ב. ה-חי"ר המרחבי הינו בקדימה יחסית נמוכה; המשך קיומו במסגרות חטמ"רים ורמתו האיכותית ייקבעו במסגרת היכולת להזרים אליו כ"א ברמה הדרושה.

11. הרובד התחתון שבקבוצת ה-חי"ר יושחת על הבסיס המחוזי (מחוזות בגזרות השונות) ובהן גד' חי"מ וכד', כ-נ"ל.

פירוט המשימות

12. כפועל-יוצא מהארגון ה-נ"ל, וכן היעוד וההתמחות, יוגדרו המשימות לכל-אחת מקבוצות ה-חי"ר, כלהלן :-

א. חיר"מ - עיקר משימותיו :-

- (1) החקפה על מערכים מבוזרים, המחייבים הסתערות רגלית של חי"ר מעולה (לאחר חדירה רגלית או מנויידת).
- (2) החקפה על מערכות או הגנה בעורף האויב - לאחר בניין בהיטס או בהישט.
- (3) כיבוש יעדים מבוזרים בשטח בלתי-עביר לשריון.
- (4) מבצעים מיוחדים לאחר חדירה לאיזור היעד רגלית, או בהישט, או בהיטס.
- (5) משימות חי"ר רגילות (כולל צליחת חעלה וכיבוש ראשי-גשר וכד').

עוהק מס' 11
אג"מ/תוא"ר
מנ-2-2692

ב. חי"ר ממוכן - עיקרי משימותיו :-

- (1) התקפה על יעד מבוצר - רגלית או רכובה.
- (2) הגנה סטטית, וניידת, תוך ניצול עוצמת-האש הגלומה בו, ומיכונו.
- (3) מבצעים מיוחדים - לפשיטות משוריינות (בלבד).
- (4) גייסות מחפים.
- (5) התקדמות ורדיפה ככוח ממוכן.
- (6) משימות בט"ש.

ג. חי"ר מרחבי - עיקרי משימותיו :-

- (1) התקפה, מוגבלת, על יעדים (משניים).
- (2) הגנה בגזרות משניות.
- (3) השתלבות במערך מגננה אוגדתי, או כעצמאי למשימות משניות.
- (4) אבטחת המרחב.
- (5) שליטה בשטחים כבושים.

ד. מחוזות קדמיים - חי"מ - עיקרי משימותיו :-

- (1) אבטחת המרחב (כולל מקננים).
- (2) השתלבות במערך מגננה של אוגדה, או במערך מגננה עצמאי, בגזרות משניות (בלבד).
- (3) שליטה בשטחים כבושים.

יעקב אלעזרי, תא"ל
ראש אג"מ תוא"ר

אב/פש

60

ש מ ו ר

מזכירות הפיקוד העליון			
ל ש כ ת ה ר מ ט כ ל			
3089	טל'		
285 - 341 -	מנ		
חשל"ג	חשוק	ג'	
72	אוק'	11	

חנה (ח)

תפוצה א'
לפקידת

הנדון: - עיקר דיון מטכ"ל 25-72

1. רצ"ב עיקר דיון המטה הכללי 25-72.
2. נא אשר קבלתו ע"ג הטופס ה-רצ"ב.

חנה ורדי, רב-סרן
מזכירת הפיקוד העליון

חו-יא

...2

ש מ ו ר

4

משרד הבטחון
ארביון צה"ל ומערכת הבטחון

סוף התיק

5000 (6.73)

28/204